

Vraag nr. 39
van 21 november 2002
van mevrouw RIET VAN CLEUVENBERGEN

Inburgeringsbeleid – Actoren

Uit de resultaten van het wetenschappelijk onderzoek in opdracht van de Vlaamse Gemeenschap blijkt dat bij het inburgeringsproces verschillende actoren betrokken zijn, met name de nieuwkomers zelf, de burgers waarmee zij in contact komen, de organisaties die zich met inburgering bezighouden en externe experts.

Over de betrokkenheid van "burgers" waarmee zij in contact komen in het inburgeringsproces is blijkbaar nog weinig bekend. Nochtans is dit een zeer belangrijke groep, zeker bij het informele onthaal van de nieuwkomers.

1. Werden er reeds onderzoeken opgestart om dit aspect op te volgen ?
2. Welke partners werden betrokken bij het uitzetten van het beleid namens "de burgers" ?

Antwoord

De wereld, en dus ook Europa, België, Vlaanderen, steden en gemeenten, wijken en buurten zijn voortdurend in beweging. Nieuwe mensen komen toe en andere vertrekken. Een groeiende culturele diversiteit is hier het feitelijk gevolg van. Met als uitgangspunt een positieve houding tegenover etnisch-culturele diversiteit, wederzijds respect op grond van gemeenschappelijkheid en gelijkwaardigheid en respect voor de menselijke waardigheid en de grondrechten, wil het Vlaamse minderhedenbeleid het gemeenschappelijk samenleven in diversiteit en de volwaardige participatie van etnisch-culturele minderheden aan onze samenleving bevorderen. Het realiseren hiervan is een gedeelde verantwoordelijkheid van overheid, middenveld, etnisch-culturele minderheden en autochtone bevolking.

Vertaald naar het inburgeringsbeleid betekent dit dat inburgering opgevat wordt als een interactief proces waarbij de overheid aan vreemdelingen een specifiek programma aanbiedt, dat hun enerzijds de mogelijkheid biedt om zich eigen te maken met hun nieuwe sociale omgeving en anderzijds ertoe bijdraagt dat de samenleving deze nieuwkomers als volwaardige burgers gaat erkennen, met als doel een volwaardige participatie van die personen in de samenleving. Deze visie op inburgering stelt de

wederkerigheid in het voetlicht en de noodzaak om permanent in interactie te leren. Nieuwkomers moeten leren omgaan met de Vlaamse (Brusselse, Belgische, Europese) context, de samenleving moet leren omgaan met nieuwe burgers en met diversiteit.

Bovenstaande visie op het minderhedenbeleid en inburgeringsbeleid, geeft duidelijk aan dat "oude" burgers mede verantwoordelijk zijn voor en betrokken zijn bij het inburgerings- en integratieproces van "nieuwe" burgers. Die betrokkenheid heeft in de eerste plaats te maken met het onderkennen van diversiteit en het leren omgaan met verschillen, het intercultureel competent worden. Het minderhedenbeleid kan hier een bijdrage toe leveren, maar kan dit niet alleen. Met name de instituties betrokken bij de formele en de niet-formele educatie spelen hierbij een belangrijke rol.

De betrokkenheid van burgers bij het inburgerings- en integratieproces kan zich ook vertalen in actief burgerschap, daadwerkelijk engagement via lidmaatschap aan één of meerdere verenigingen, clubs, buurtwerken, onthaalgroepen, vrijwilligerswerk en noem maar op. Deze informele participatie van burgers en de evoluties hierin, is geregeld voorwerp van onderzoek. Anderzijds situeert informele participatie zich in de individuele levenssfeer, een terrein waar overheidsinmenging enkel faciliterend maar niet sturend kan zijn. Wat het faciliteren betreft, moet bovendien rekening worden gehouden met de afspraken in het kader van het kerntakendebat, met name dat lokale besturen het eerstelijnsbestuur vormen, de provincies vooral bovenlokale, streekgerichte taken opnemen en ondersteunend werken voor de lokale besturen, en de Vlaamse Gemeenschap in essentie een sturingsniveau is dat instaat voor de algemene regelgeving en de basisorganisatie van het binnenlands bestuur, het beleid bepaalt en stuurt op hoofdlijnen, minder op uitvoering.

De actieradius van de Vlaamse overheid m.b.t. het stimuleren van informele participatie is derhalve beperkt. Dit geldt ook op het vlak van inburgering. Faciliteren van actief burgerschap gebeurt o.m. via het project "Kleurrijk Vlaanderen", waarmee de Vlaamse regering zoveel mogelijk burgers wil bereiken en laten meedenken over de toekomst van een kleurrijk, open en verdraagzaam Vlaanderen. Faciliteren gebeurt ook via het sociaal-cultureel volwassenenwerk, dat een hefboom is om de competentie van burgers te verhogen en het maatschappelijk functioneren te optimaliseren en te activeren en waarvoor de regering op 22 november jl. een ontwerpdecreet goedkeurde.

Faciliteren kan ook door het vrijwilligerswerk te stimuleren, te ondersteunen en te waarderen. Als coördinerend minister voor het vrijwilligersbeleid, heb ik tijdens deze legislatuur al verschillende concrete maatregelen genomen om het actief burgerschap via het vrijwilligerswerk te bevorderen. Faciliteren kan ook via de integratiesector. Als coördinerend minister voor het minderhedenbeleid wil ik de aangekondigde fusie van de particuliere minderhedensector en het maatschappelijk opbouwwerk ook benutten om de betrokkenheid van de bevolking bij het inburgerings- en integratieproces nog sterker als kernopdracht naar voor te schuiven.

Gegeven het bovenstaande, is het antwoord op de eerste vraag negatief. Het antwoord op de tweede vraag zit vervat in bovenvermeld antwoord.